

Pep Puig guanya el premi Sant Jordi

La 65a Nit de Santa Llúcia, celebrada aquest any a Tortosa i organitzada per Òmnium Cultural, ha apostat per la narrativa sensual, lluminosa i tendra de Pep Puig. 'La vida sense la Sara Amat', la novel·la amb què ha guanyat el Sant Jordi, arribarà a llibreries mig any després que el seu últim llibre de relats

◆◆◆◆◆ Jordi Nopca

El premi Sant Jordi no és, únicament, un dels guardons que aconseguix més repercussió de vendes el 23 d'abril, sinó que és una bona brúixola per detectar la mala salut de ferro de les lletres catalanes. L'han guanyat Josep Pla, Mercè Rodoreda –tot i que no va ser amb *La plaça del Diamant*: és una de les espines polèmiques del guardó–, Jaume Cabré, Ferran Torrent, Carme Riera i Joan Carreras. Simplificant molt, el Sant Jordi ha aconseguit l'estrany i tremolós equilibri entre prestigi i popularitat: aquesta última característica s'ha accentuat últimament, sobretot amb l'èxit comercial de *Se sabrà tot*, de Xavier Bosch, i *Plans de futur*, de Màrius Serra.

A primer cop d'ull pot sorprendre l'aposta per Pep Puig, narrador de molta menys trajectòria que Julià de Jòdar o Miquel de Palol quan el van aconseguir, i menys reconeixible pel lector mitjà que Lluís-Anton Baulenas, Jordi Coca i Ramon Solsona. Així i tot, l'autor nascut a Terrassa el 1969 ha demostrat ofici, olfacte i gràcia en només tres llibres, l'últim dels quals és el recull de relats *L'amor de la meva vida de moment* (L'Altra, 2015). “Fa cinc anys, quan vaig tenir el meu primer fill, em vaig proposar escriure una novel·la que tingués prou força i ingenuïtat per commoure tant un marrec de 17 anys com el lector més primmirat –explica–. Va ser així que em va venir al cap la història de la Sara Amat, d'Ullastrell, el poble d'on era el meu pare. La Sara era diferent, tenia un gran caràcter i esta-

PEP PUIG HA VOLGUT ESCRIURE "UNA NOVEL·LA POPULAR EN EL SENTIT MÉS NOBLE I BO DEL TERME"

ELS JOVES PROTAGONISTES DE 'LA VIDA SENSE LA SARA AMAT' S'AMAGUEN "PER DISCUTIR EL FINAL DE LA INFÀNCIA", DIU L'AUTOR

va plena de contradiccions. Potser per això va començar a acumular una ràbia secreta contra el poble. Se'n volia anar com fos”. La novel·la, *La vida sense la Sara Amat* –mereixedora dels 60.000 euros del guardó–, comença quan la nena pren la decisió de desaparèixer un dia de finals d'estiu. “La Sara està jugant a cuc amagar amb els amics, i atenció perquè nosaltres n'hi dèiem així, no pas jugar a cuit i amagar o a l'*escondite* –recorda–. És llavors que decideix que s'amagarà al quarto d'un dels nois de la colla, el Pep de cal Sabater. Aquí comencen deu dies de convivència, un combat entre un nen conformat amb el seu món i una nena ferotge i rebel. Ell encara és un nen. Ella ho està deixant de ser. M'agrada dir que els dos s'amaguen per discutir el final de la infància”.

Recuperar la infantesa

La narrativa de Puig va començar a créixer amb *L'home que torna* (Empúries, 2005), i allà ja s'hi trobava una de les constants de la seva obra: la reconstrucció del món perdut –i lluminós– de la infantesa i adolescència. A *Les llàgrimes de la senyoreta Marta* (Empúries, 2007) explicava l'enamorament entre la mestra del poble i un dels seus alumnes. No hi estalviava sensualitat, però alhora donava pas a una altra força motriu del seu univers literari, la relació entre vida i llibres. Igual que amb una bona alimentació, una dieta literària sana ajuda a viure una mica millor. També la Sara i el Pep de cal Sabater provaran nous camins gràcies a la literatura: “Al principi, les finestres de la nena són

mirar-se al mirall o observar a fora des de la finestra del quarto –diu Puig–. Més endavant, quan trobi un exemplar de *Guerra i pau*, de Lev Tolstoi, i el comenci a llegir, la novel·la es convertirà en la millor finestra per mirar-se el món”.

La trajectòria editorial de Puig és força atípica. Va estar a punt de guanyar el Documenta amb *L'home que torna*, però se li va retirar el premi perquè havia excedit per uns mesos l'edat límit per presentar-s'hi –que és de 35 anys–, i després de *Les llàgrimes de la senyoreta Marta*, que va ser rebuda amb molt bones crítiques, va obrir un llarg parèntesi que no es va tancar fins a aquest setembre, quan va publicar el llibre de relats *L'amor de la meva vida de moment*. Les primeres paraules de Puig després de fer-se públic el veredicte del jurat del Sant Jordi han sigut per a qui fins ara va ser la seva editora, Eugènia Broggi, primer a Empúries i més tard a L'Altra: “Ella va confiar en mi quan s'hi havia de con-

a
llegim

54-55

- Entrevista a Manuel Rivas, referent de les lletres gallegues
- 'La ciutat', una gran novel·la de Faulkner

56-57

- 'La Bíblia andorrana', d'Albert Villaró, últim premi Prudenci Bertrana
- Enzensberger fa memòria a 'Tumulto'

PEP PUIG
VA NÉIXERA
TERRASSA EL 1969
I EL PREMI SANT
JORDI ÉS EL SEU
QUART LLIBRE.
PERE VIRGLI

La “por” d’Empar Moliner s’emporta el Rodoreda

◆◆◆◆◆ J.N.

“No deixis res / per caminar i mirar fins al ponent. / Car tot, en un moment, / et serà pres”. Aquest fragment de *Cançó d’albada*, de Salvador Espriu, és una de les dues cites que encapçala el llibre amb què Empar Moliner ha guanyat el 18è premi Mercè Rodoreda de contes. L’altra és de Lou Reed. “Tots dos m’emocionen –reconeix l’articulista de l’ARA–. El títol explica l’esperit del llibre: *Tot això ho faig perquè tinc molta por*”.

Moliner ha convençut per unanimitat el jurat del guardó –format per Francesco Ardolino, Àngel Burgas, Jordi Mir, Sílvia Soler i Àlex Susanna– per diversos motius: “És un recull on no hi ha desnivells. Hi ha una unitat de durada i de to. La llengua és viva, rica, coherent i correctíssima. Les temàtiques que hi aborda són actuals: hi ha contes sobre el *bullying*, el *running* i altres qüestions que no acaben en *-ing*. Conserva aquell humor que frega el sarcasme però que, al mateix temps, és tendre”. L’anàlisi de Sílvia Soler és observat amb ulls curiosos per Moliner. “És veritat que hi ha humor, però no només això: també hi ha tristesa, perquè la vida és trista i divertida”, assegura.

EMPAR MOLINER A LA SEU D’ÒMNIUM CULTURAL.
PERE VIRGLI

Si hi ha algun tret que comparteixin els personatges del nou recull de Moliner, que arribarà a les llibreries al mes de febrer publicat per Proa, és la por. “Tots estan dominats per aquest sentiment –diu–. Quan et fas gran i tens fills, la por et domina. Tens la sensació que tots els perills del món t’estan esperant per destrossar la vida del teu fill i, de retruc, la teva. Els personatges d’aquest llibre corren, mengen i beuen per no tenir por”.

Setze anys de llibres

Moliner va debutar el 1999 amb *L’ensenyador de pisos que odiava els mims*, un llibre de narracions que va arribar un any abans de *Feli, esthéticienne*, premi Josep Pla. Amb *T’estimo si he begut* va obrir etapa a Quaderns Crema, on també va publicar-hi dos volums d’articles –*Busco senyor per amistat i el que sorgeixi* (2005) i *¿Desitja guardar els canvis?* (2006)– i un altre llibre de contes, *No hi ha terceres persones* (2010). L’any 2012 va publicar a Columna la segona novel·la, *La col·laboradora*. El premi Mercè Rodoreda, dotat amb 6.000 euros, ha recompensat anteriorment autors com Vicenç Pagès Jordà, Alba Dedeu, Tina Vallès, M. Mercè Cuartiella i Borja Bagunyà.◆◆

MÉS GUARDONS DE SANTA LLÚCIA

Durant la Nit de Santa Llúcia es recompensen també obres de literatura infantil i juvenil, es dóna el premi Òmnium de Comunicació i es reconeix un article publicat a l’estranger relacionat amb Catalunya i, des de fa dos anys, també es reconeix una obra de teatre.

Un Folch i Torres ‘mòbil’

Francesc Puigpelat, que durant els últims quatre anys s’ha emportat premis com el Ciutat d’Alzira, el Ramon Muntaner i el Vicent Silvestre, ha guanyat el 53è Folch i Torres, dotat amb 7.000 euros, per *La nena que es va convertir en mòbil*, que publicarà La Galera. El llibre arrenca als peus del Kilimanjaro, on la Mukele pateix un malefici que només podrà desfer amb esforç i sort.

El Ruyra recorda Calders

L’efecte Calders, de Santi Baró, rebrà els 9.000 euros del 42è premi Joaquim Ruyra. “No és una novel·la on reivindiqui Pere Calders, encara que ell tingui una gran culpa que m’hagi dedicat a això: quan vaig començar a escriure va ser amb unes ganes tremendes d’imitar-lo”, recorda l’autor. El protagonista de la novel·la, el Miquel, només s’ho passa bé llegint còmics i evitant els pares, que tenen una llibreria a Llançà. És l’any 1977 quan coneix en Pere Calders i l’amistat amb ell serà fonamental.

Un premi teatral compartit

El segon premi Frederic Roda, dotat amb 20.000 euros, serà compartit per David Plana i Josep Maria Miró. El primer ha escrit *Els encantats*, amb la voluntat “d’explorar obscuritats i les parts més tenebroses de l’ésser humà”. A *La travessia*, Miró aborda els abusos dels clergues a partir d’una monja que denuncia la violació i mort d’una nena en un campament de refugiats. “Tres dels valors que explora l’obra són la misericòrdia, la compassió i la pietat”, promet el dramaturg.

Excel·lir en la comunicació

El programa de divulgació científica *Què qui com* de TV3 ha sigut distingit amb el Premi Òmnium de Comunicació per “l’afany de fer entenedora, per al gran públic, una temàtica complexa!” I el periodista Alex Rühle del *Süddeutsche Zeitung* rebrà els 3.000 euros del Premi Internacional J.B. Cendrós per un article que, partint de la celebració de Sant Jordi, descriu les motivacions de les aspiracions nacionals catalanes.

Víctor Obiols aconsegueix el “miracle” del Carles Riba

◆◆◆◆◆ J.N.

Fa quatre dècades que Víctor Obiols es va presentar al premi Carles Riba. Era el 1975, i ell s’havia estrenat com a poeta l’any anterior amb *Opus Zero*, “els disbarats que hom escriu als tretze, catorze anys, posats en lletra d’impremta i, per si fos poc, en linotípia”, segons recordaria a *Sol de Lluna ple*, antologia de la seva obra publicada a Els Llums aquest 2015. “La primera vegada que em vaig presentar al Riba tenia 15 anys i vaig quedar finalista del premi –recorda–. El llibre es deia *Pas en falç*, i d’aquells poemes no en conservo cap”.

Dret al miracle, que ha merescut el Carles Riba 2015 –dotat amb 3.000 euros– entre els 52 originals presentats, és “un llibre seriós, amb molta substància –segons avança l’autor–. Horaci es donava com a termini per publicar nou o deu anys des del moment d’escriptura. Aquí hi ha poemes que tenen ben bé una

VÍCTOR OBIOLS VA NÉIXER EL 1960 I HA PUBLICAT VUIT LLIBRES DE POESIA.
PERE VIRGLI

dècada”. Encara que va debutar molt aviat, la trajectòria literària d’Obiols, desenvolupada paral·lelament a la musical –en projectes com Víctor Bocanegra–, està integrada per set llibres i una antologia. “M’agrada l’ambigüitat de *Dret al miracle*, perquè pot ser un substantiu que reivindica el miracle o un adjectiu que ens encamina cap al miracle –explica–. El miracle és un fenomen en principi teològic que a mi em serveix com a instrument metafísic per parlar de la resurrecció metafòrica d’una vida humana”. El llibre s’estructura en tres parts, segons explica David Castillo, membre del jurat: “Després d’un trencament amorós es dóna un renaixement, i finalment es parla de diverses desaparicions”. Hi ha homenatges a poetes com Segimon Serrallonga i Joan Vergés. Tots dos han sigut importants per a l’autor. “La sensació és que començo a trobar la meua veu –diu Obiols–. És el meu primer llibre de maduresa”.◆◆

fiar i li demanaria que em disculpés per haver guanyat el premi”. *La vida sense la Sara Amat* està connectada íntimament amb un dels relats del llibre anterior, *Clara Bou*, en què una noia s’esfumava mentre un grup d’amics jugaven a cuc amagar. “Allà simplement parlava d’una desaparició, però aquí en canvi coneixem els motius de la Sara per haver volgut fugir –diu Puig–. La novel·la narra la visió del nen quan ja és un home. Entre el narrador i l’escriptor hi ha coincidències. Sóc força autobiogràfic i l’aproximació als fets és realista”. També en això la novel·la connecta amb els relats. “He escrit una novel·la popular en el sentit més noble i bo del terme, com ho són les cançons dels Beatles i de Joan Manuel Serrat o el cinema de John Ford i Jean Renoir”, resumeix. Si la nova història, que Proa publicarà al febrer, és tan sincera, transparent i emotiva com les que ha explicat abans, el Sant Jordi 2015 hauria de fer forat.◆◆